

Nataša Graovac, Šolski center Postojna

FILM O ALEKSANDRU MAKEDONSKEM PRI POUKU ZGODOVINE S FORMATIVNIM SPREMLJANJEM

Nataša Graovac, School Centre Postojna

A FILM ABOUT ALEXANDER THE GREAT IN HISTORY CLASS WITH FORMATIVE ASSESSMENT

IZVLEČEK

Članek opisuje poglavje znotraj obvezne širše teme v prvem letniku gimnazijskega programa *Od mestnih držav do prvih imperijev*. S pomočjo dokumentarnega filma iz zbirke *Osvajalci* smo obravnavali imperij Aleksandra Makedonskega. V orisu zgodovinskega obdobja so opisani ključni dogodki v času njegovega odraščanja in osvajanja ozemlja perzijske države ter značilnosti vladanja tega znamenitega vladarja. Dijaki so spremljali dogajanje v filmu s pomočjo vprašanj na delovnem listu, doma pa so napisali (metoda individualnega dela) priporočilo za ogled filma, za katerega smo navodilo in kriterije oblikovale učiteljice v okviru razvojne naloge *Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje*. Pričakovana dosežka na ravni vsebinskih ciljev sta bila, da umestijo ključne dogodke, pojave in procese iz starega veka v ustrezen zgodovinski čas in prostor ter primerjajo oblike državnih organizacij in oblik vladanja v starem veku. Na ravni procesnih ciljev smo pričakovali, da oblikujejo svoje sklepe, stališča in interpretacije, ki so podprti z verodostojnimi informacijami, podatki in dokazi in razvijajo ter izkažejo veščine zbiranja in izbiranja informacij iz različnih virov ter kritično presodijo njihovo uporabno vrednost. Na ravni odnosnih ciljev pa oblikujejo pogled na svet, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic, enakosti, odgovornem in kritičnem državljanstvu.

Ključne besede: Aleksander Veliki, dokumentarni film, formativno spremljanje, priporočilo za ogled filma, didaktika zgodovine

ABSTRACT

The article describes the chapter included in the compulsory broader subject in the first year of general upper secondary school *From City States to First Empires*. We learned about Alexander the Great's empire with the help of the documentary film from the *Conquerors* collection. The overview of the historical period describes the key events during the time of his upbringing and conquering of the Persian territory, as well as the characteristics of this eminent ruler's reign. The students followed the film using the questions in their worksheets, and then at home, according to the individual work method, they wrote their film recommendations based on the instructions and criteria developed by us, the teachers, within the developmental task *Creating learning environments for the 21st century*. The achievements expected of the students at the level of content goals were to place the key events, occurrences and processes from Antiquity in the proper historical time and space, and to compare the forms of state organizations and the forms of government in Antiquity. At the level of process goals, they were expected to form their conclusions, opinions and interpretations, supported by credible information, data and evidence, and to develop and demonstrate the skills of gathering and selecting information from different sources and to critically assess their useful value. At the level of relationship goals, they were expected to form a world view based on respect for human rights, equality, and responsible and critical citizenship.

Keywords: Alexander the Great, documentary film, formative assessment, film recommendation, history didactics

Aleksander Veliki (356–323 pr. n. št.) v bitki pri Isu, detajl mozaika iz ok. leta 100 pr. n. št. iz Favrove hiše v Pompejih.

Vir: Alexander Mosaic (detail), House of the Faun, Pompeii. https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/e/e1/Alexander_the_Great_mosaic.jpg

UVOD

Film je pri pouku že dolgo dobrodošlo avdiovizualno učilo. Z uporabo tovrstnih medijev si dijaki lažje predstavljajo stvarnost, ki je časovno in prostorsko bolj oddaljena. Dilema pa ostaja, kako uporabiti film, ne da bi za to porabili preveč časa.

V okviru razvojne naloge *Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje* smo razvijali način uporabe igranega ali dokumentarnega filma in kriterije za izdelke dijakov, kot sta bila ocena filma ali priporočilo za ogled filma. Tokrat smo v prvem letniku gimnazije za obravnavo teme antične Makedonije oziroma helenizma uporabili dokumentarni film o Aleksandru Makedonskem iz zbirke *Osvajalci* v produkciji Discovery Channela. Dijaki so si najprej ogledali film, ki so mu lažje sledili s pomočjo vprašanj na delovnem listu, nato pa so napisali priporočilo za ogled filma. V skladu z načeli formativnega spremljanja so imeli možnost svoj zapis večkrat popraviti oz. izboljšati. Če so želeli, je bila ocena vpisana v redovalnico.

KRATEK ORIS ZGODOVINSKEGA DOGAJANJA V ČASU ALEKSANDRA MAKEDONSKEGA¹

Po peloponeških vojnah je bil grški svet v zatonu, kar je izkoristila severna sosedka Makedonija, ki je v času kralja Filipa II. (vladal 359–336 pr. n. št.) prevzela vodilno vlogo v grškem svetu. Aleksander Veliki (356–323 pr. n. št.) je bil njegov najstarejši zakonski sin in so ga ves čas vzgajali za prestolonaslednika. Pri njegovi vzgoji so poleg fizične vadbe dajali pomemben poudarek širši izobrazbi, zato je imel najboljše učitelje, med njimi Aristotela. Ta ga je učil o kulturnih in geografskih značilnostih tujih dežel (Egipta, Indije, Perzije), pa tudi razmišljati in predvidevati, kar mu je pomagalo, da je postal eden največjih strategov v zgodovini. Pri komaj dvajsetih letih je na prestolu nasledil očeta in želel uresničiti njegov največji cilj, zavojevati ozemlje Perzije. V prvih dveh letih vladanja si je najprej utrdil oblast doma, leta 334 pr. n. št.

¹ Povzeto po dokumentarnem filmu.

pa se je odpravil čez Helespont v Azijo, kjer je bil njegov prvi cilj osvoboditi okupirane dele domovine v Mali Aziji. Po prvi bitki pri Graniku (334 pr. n. št.) je Perzije presenetil s takojšnjim čelnim naskokom čez reko. Brez odpora je zasedel zahodni del Male Azije. Sledila je druga odločilna bitka pri Isu (333 pr. n. št.), sovražni vojski sta se spopadli v ožini med gorami in morjem, kjer perzijska vojska ni mogla izkoristiti svoje številčne premoči. Tu so do izraza prišle makedonske sarise (5–7 metrov dolga kopja), ki so napadalcem prinesle zmago. Večina mest na Levantu je prestopila na makedonsko stran brez boja, enako tudi Egipt, ki je Aleksandra pozdravil kot osvoboditelja izpod perzijske nadoblasti. Tu je mladi kralj utrdil svoje prepričanje, da je božji sin, razglašen pa je bil tudi za faraona. Jeseni 331 pr. n. št. je ponovno premagal Darejevo vojsko pri Gavgameli. Nekatera perzijska mesta je osvojil brez boja, v Persepolisu pa je dal zažgati kraljevo palačo kot maščevanje za uničenje grških svetišč v času grško-perzijskih vojn. Po letu 330 pr. n. št. je osvojil še vzhodni del perzijske države in 326 dosegel Hidaspa, a se je potem zaradi monsunkega deževja obrnil nazaj in skupaj z delom vojske prečkal puščavsko območje, kjer je zaradi lakote izgubil velik del vojske.

Aleksandrova država je obsegala območje med vzhodnim Sredozemljem na zahodu in Indom na vzhodu ter od Donave in Kavkaza na severu do Egipta in Indijskega oceana na jugu. To je bila svetovna država, v kateri so živela različna ljudstva, za katera si je Aleksander prizadeval, da bi se zlila v eno. To je poskušal doseči tudi z množično poroko med makedonskimi vojaki in Perzijkami. Bolj kot je spoznaval perzijsko kulturo, bolj jo je spoštoval, svoj imperij je vodil tudi s pomočjo perzijskih uradnikov in se prepustil vladarskem čaščenju (proskeneza), kar se je njegovim vojakom upiralo. Počasi se je spreminjal v orientalskega absolutnega vladarja.

Kot vladar je ustanavljal številna mesta, med katerimi je najbolj znana Aleksandrija v Egiptu, in s tem širil vpliv grške kulture oz. spodbujal preplet različnih kultur. Na celotnem območju je uvedel enotno valuto in množično koval denar, kar je pospešilo promet in trgovino. Velik gospodarski prostor in porast količine denarja v obtoku sta omogočila velik razmah gospodarstva.

Po njegovi smrti je grški svet prešel v zadnje obdobje, ki mu pravimo helenizem (323–30 pr. n. št.), država pa je bila razdeljena med njegove naslednike. Novonastale države so imele sicer raznoliko etnično sestavo prebivalstva in kulturne tradicije, a tudi nekatere skupne značilnosti: to so bile po površini velike države z monarhično obliko vladanja; rodbine, ki so jim vladale, so se razvile v prave dinastije, ki so svoje vladarske pravice utemeljevale z izmišljenimi rodovniki, povezanimi z različnimi božanstvi; v vseh tovrstnih državah se je razvil tudi vladarski kult, ki je bil odraz absolutističnega vladanja in je dajal vladarjem pridih božanskega. Nekdanji grški polisi so počasi popolnoma izgubili svojo vlogo, grški svet pa je do konca helenistične dobe prešel pod rimsko nadoblast.

NAMENI UČENJA

Učni sklop o Aleksandru Makedonskem smo z dijaki obravnavali s pomočjo formativnega spremljanja. Tako so bili učni cilji oz. nameni učenja, pričakovani dosežki in kriteriji uspešnosti izpeljani iz učnega načrta za zgodovino v gimnaziji in so

navedeni v obrazcu za sprotno učno pripravo, ki smo ga uporabljali v okviru razvojne naloge *Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje*.

Nameni učenja so še posebej pomembni, saj smo jih oblikovali skupaj z dijaki s pomočjo uvodne motivacije: na ravni vsebinskih ciljev je bil namen umeščati ključne dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas in prostor na primeru Makedonije in Aleksandra Velikega ter primerjati državo in način vladanja Aleksandra Velikega z grškimi polisi in oblikami vladavine v le-teh, ki so jih dijaki spoznali že pri predhodnih učnih urah. Na ravni procesnih ciljev je bil namen razvijati veščine zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presoditi njihovo uporabno vrednost s poudarkom na filmu in drugih zgodovinskih virih po lastni presoji (knjiga, spletni vir) ter oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije. Svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije so vključili v priporočilo za ogled dokumentarnega filma o Aleksandru Velikem. Na ravni odnosnih ciljev pa je bil namen spodbuditi razumevanje helenističnega obdobja kot preplet in medsebojno bogatenje različnih kultur.

V nadaljevanju predstavljam primer, ki sem ga izvedla aprila in maja 2023 z dijaki prvega letnika gimnazije na Šolskem centru Postojna.

SHEMA SPROTNE UČNE PRIPRAVE

Učiteljica: Nataša Graovac		Šola: Šolski center Postojna	Predmet: zgodovina	Datum: 7. in 10. 4. 2023	Število ur: 2
UČNI/TEMATSKI SKLOP: <i>Od mestnih držav do prvih imperijev – imperij Aleksandra Makedonskega</i>					
UČNI NAČRT	OBlikOVANO/NAČRTOVANO SKUPAJ Z UČENCI V VEČ KROGIH			VREDNOTENJE	
Učni cilji Vsebinski učni cilji so, da dijaki/dijakinje: - primerjajo oblike državnih organizacij in oblik vladanja v starem veku. Procesni učni cilji so, da dijaki/dijakinje: - umestijo ključne dogodke, pojave in procese iz starega veka v ustrezen zgodovinski čas in prostor; - razvijajo spretnost zbiranja in izbiranja informacij iz različnih virov, kritično presodijo njihovo uporabno vrednost; - oblikujejo svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije. Odnosni učni cilji so, da dijaki/dijakinje: - razvijajo sposobnost za razumevanje in spoštovanje različnosti in drugačnosti ver, kultur in skupnosti.	Nameni učenja Učim se: - primerjati državo in način vladanja Aleksandra Velikega z grškimi polisi in oblikami vladavine v le-teh; - umeščati ključne dogodke, pojave in procese v ustrezen zgodovinski čas in prostor na primeru Makedonije in Aleksandra Velikega; - izkazati večšino zbiranja in izbiranja informacij iz različnih medijev, kritično presoditi njihovo uporabno vrednost – uporabim film in druge zgodovinske vire po lastni presoji (knjiga, spletni vir); - oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča, interpretacije – napišem priporočilo za ogled dokumentarnega filma o Aleksandru Velikem; - razumeti helenistično dobo kot preplet in medsebojno bogatenje različnih kultur.	Didaktični pristopi: Individualno delo z ogledom dokumentarnega filma o Aleksandru Velikem, Marshall, R. idr. (2007). <i>Osvajalci. Aleksander Veliki</i> [video DVD]. Izpolnjevanje delovnega lista (Priloga 1) Pisanje priporočila za ogled filma.	Učenčevi izdelki oz. dokazi: Izpolnjen delovni list. Dijaki so napisali priporočila za ogled filma. Izmed 23 dijakov je priporočilo za ogled filma oddalo 16 dijakov. Po prvi povratni informaciji sta popravljeno različico oddala dva dijaka (izboljševanje učnih dosežkov glede na povratno informacijo).	Vrednotenje izdelka: Izdelek je izjemen, če se upošteva navedene kriterije: ustreznost besedilne vrste, kratko vsebino filma, kritično presojo filma – opazi zgodovinske nepravilnosti v filmu, oblikuje priporočilo, uporabi dodatni vir, zapis ustreza tehničnim navodilom za priporočilo filma.	

Standardi znanja/pričakovani dosežki so, da dijaki/dijakinje:

- znajo oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije, ki so podprti z verodostojnimi informacijami, podatki in dokazi o vladavini Aleksandra Velikega;
- oblikujejo pogled na svet, ki temelji na spoštovanju človekovih pravic, enakosti, odgovornega in kritičnega državljanstva.

Kriteriji uspešnosti**Uspešen/uspešna bom, ko bom znal/znala:**

- oblikovati svoje sklepe, mnenja, stališča in interpretacije, podprte z verodostojnimi podatki in dokazi na primeru Aleksandra Velikega;
- s pomočjo spoznavanja helenistične kulture oblikovati pogled na svet, ki temelji na spoštovanju človekovega dostojanstva.

POTEK UČNE URE

Za uvodno motivacijo sem uporabila odlomek iz filma, kjer omenijo pomen prave vzgoje in izobrazbe za bodočega vladarja, ko je Aleksandru predstavljen lik Ahila iz Homerjeve *Iliade* – Ahil ni surovež, truplo svojega premaganega nasprotnika Hektorja preda njegovemu očetu, kralju Priamu. Moč, brzdana z usmiljenjem, je ideja, ki je Aleksander ni pozabil. Ahil postane Aleksandrov vzornik in junak, *Iliada* pa ga spremlja do konca življenja (3:55–5:27 minuta filma).

V nadaljevanju sem dijake seznanila s potekom dela. Po obravnavi Makedonije v času Filipa II. smo si ogledali dokumentarni film o Aleksandru Velikem iz zbirke *Osvajalci*. Film je dolg ok. 50 minut, zato smo za ogled potrebovali malo več časa kot eno učno uro. Dijaki so spremljali ogled filma s pomočjo vprašanj na delovnem listu (glej spodaj). Odgovori na delovnem listu so jim bili lahko v pomoč pri pisanju priporočila za ogled filma, ki so ga oddali do 19. 5. 2023. Kriterije in navodila za pisanje priporočila za ogled filma smo z dijaki posebej obravnavali in so jim bili poznani vnaprej ter priloženi k delovnemu listu za ogled filma.

Po končanem ogledu filma smo se z dijaki pogovorili o helenistični dobi, ki je zadnje obdobje v zgodovini grškega sveta in pomeni zaton klasične Grčije, na drugi strani pa napredek in vzpon držav in kultur, ki so znale to znanje in način razmišljanja uporabiti in vključiti, preplesti s svojo kulturo.

Ogledu filma je sledila naloga, ko so dijaki napisali priporočilo za ogled filma. Na zapise sem podala povratne informacije. Nalogo so lahko popravljali in izboljšali, na koncu pa so lahko pridobili oceno.

V nadaljevanju predstavljam vprašanja na delovnem listu za ogled filma o Aleksandru Velikem in navodilo za pisanje priporočila.

Delovni list za ogled filma o Aleksandru Velikem

1. Zakaj je omogočil Filip Aleksandru najboljše izobraževanje? Kdo je bil njegov učitelj?
2. V *Iliadi* je Homer opisal Ahila, ki je premagal Hektorja. Kako je ta opis vplival na Aleksandra?
3. Na Aleksandrovo vzgojo je vplivala tudi njegova mati, ki je verjela, da ga je spočel bog Zevs. Kako je to materino prepričanje vplivalo na Aleksandrovo samopodobo?
4. Kdo je bil Hefajst?
5. Bukefal je postal Aleksandrov konj. Bal se je svoje sence, zato je bil neukrotljiv. Kako je Aleksander razrešil to težavo?
6. Kakšna je bila zgodba tega konja? Poišči jo v verodostojnem knjižnem ali spletnem viru. Navedi tudi naslov vira.
7. Kako si je Aleksander pridobil prestol?
8. V čem se je njegov način vladanja razlikoval od očetovega?
9. Kakšna je bila ocena Delfskega preročišča o Aleksandru?
10. Katerega leta se je Aleksander odpravil proti Perziji?
11. Zakaj je romal k Ahilovemu grobu?
12. Kje je prvič napadel Perzijce in kako? Kakšne so bile posledice te bitke za Grke in kakšne za Perzijce?
13. Imenuj takratnega kralja Perzije.
14. Kje se je Aleksandrova vojska drugič spopadla s perzijsko?
15. Opiši makedonsko falango. Kaj je bila njena glavna prednost?
16. Kako se je Aleksander odzval na Darejev beg? Kako je obravnaval njegovo mater in sestro?
17. Kam se je odpravil po bitki pri Isu?
18. Kako so ga obravnavali v Egiptu? Kaj je tam ustanovil?
19. Tretja pomembna bitka s perzijsko vojsko se je odvila na ravnici ob Tigrisu pri kraju _____. Perzijska vojska je imela nova bojna sredstva. To so _____. Perzijski vladar se je zanašal na _____. Aleksander pa na _____.
20. Kaj je odločilo izid te zadnje bitke? Kako se je odzvala perzijska vojska?
21. Aleksander je potoval prek Babilona, Suze, Perzepolisa, ki jih je osvojil brez boja. Kakšna dežela je bila Perzija?
22. Kako so ga obravnavali Perzijci? Kakšen vladar je postal Aleksander?
23. Zakaj je dal zažgati palače v Perzepolisu?
24. Kako se je širil vpliv grške civilizacije v Perziji?
25. Kje so potekali spopadi v Indiji?
26. Vojakom je bilo pohodov dovolj, Aleksander pa je želel doseči ocean na vzhodu. Kaj je sprožilo odpor vojakov do nadaljevanja poti?
27. Kaj se je zgodilo z delom Aleksandrove vojske, ko so se vračali proti zahodu?
28. Kdaj je Aleksander umrl in zakaj?
29. Komu je zapustil svojo svetovno državo?
30. Na zemljevidu v učbeniku *ZGODOVINA 1* na strani 125 poišči mesta ključnih bitk, kjer se je na svojem pohodu vojskoval Aleksander s svojo vojsko.

Navodilo in kriteriji uspešnosti za priporočilo za ogled filma

Navodilo za pisanje priporočila za ogled filma je oblikovala kolegica Petra Štampfl v okviru razvojne naloge *Ustvarjanje učnih okolij za 21. stoletje*.

Priporočilo za ogled filma

Priporočilo je besedilo, v katerem pisec pove svoje mnenje o filmu in ga priporoči ali pa odsvetuje ogled.

Kaj navedemo v priporočilu? Priporočilo nima predpisane zgradbe, a v njem navedemo: avtorja oz. ustvarjalca dela (npr. če gre za film, so to režiser, scenarist, igralci itd.), nato nanizamo osnovne podatke o delu (npr. pri filmu je to dolžina, žanr, izvor, namen itd.) in povemo nekaj na splošno o filmu, povzamemo vsebino, da bralec ocene ve, o kateri vrsti dela govorimo. V nadaljevanju navedemo, kaj nas je v zvezi s filmom še posebej prepričalo, zakaj bi (ali pa ne) priporočili film vrstnikom. V zaključku navedemo temeljno ugotovitev.

Jezikovna sredstva, s katerimi izrazimo subjektivnost, so uporaba 1. osebe množine, raba vrednotenjskih besed (besednih zvez), raba čustveno slogovno zaznamovanih besed (besednih zvez).

Priporočilo napišite v Wordu in mi ga po elektronski pošti oddajte do 31. 5. 2023.

Kriterije uspešnosti za pisanje priporočila za ogled filma smo skupno oblikovale v okviru razvojne naloge. Zapisani so v obliki semaforja. V kriterije smo vključile ustreznost besedilne vrste, kjer se vključi osnovne podatke o filmu: naslov, režiserja, scenarista, glavne igralce itd., filmsko zvrst. Nato sledi kratka vsebina filma, smiselno izbrani dodatni viri, s pomočjo katerih se preverja zgodovinsko točnost prikazanega, kar se vključi v kritično presojo filma, kjer dijak/-inja pokaže predvsem, da loči bistvene informacije in dejstva od nebistvenih ter dejstva od interpretacij. V nadaljevanju oblikuje priporočilo za ogled filma v obsegu 200 do 300 besed, kjer utemelji, kaj ga/jo je še posebej nagovorilo oz. naredilo vtis, ter zapiše, zakaj bi film priporočil/-a sošolcem.

Kriterij za presojanje veščine dela s filmskimi zgodovinskimi viri	DA (3 točke)	DELOMA (2 točki)	NE (0–1 točka)
Besedilo ustreza besedilni vrsti – priporočilo za ogled zgodovinskega filma: - osnovni podatki o filmu (naslov, režiser, scenarist, glavni igralci, leto izida, izdajatelj (filmski studio ali druga ustanova); - filmska zvrst; - zgodovinska tematika filma.			
Kratka vsebina filma			
Dodatni viri: - vsaj en knjižni vir; - revija; - učbenik (periodizacija zgodovine starega Egipta).			
Kritična presoja filma: - ločevanje pomembnih informacij, dejstev od nebistvenih informacij, dejstev; - ločevanje dejstev od interpretacij in umetniške fikcije; - primerjava dogodka/poja v filmu z drugim zgodovinskim virom (besedilo v učbeniku, strokovni literaturi, verodostojnim spletnim virom ipd.).			
Oblikovanje priporočila za ogled filma: - kaj vas je v filmu še posebej nagovorilo, naredilo vtis (z utemeljitvijo); - zapišite, ali bi ogled filma priporočili vrstnikom ali ne (z utemeljitvijo); - če vam film ni bil všeč, kaj vas je motilo.			

Celotni obseg priporočila je 200–300 besed.

+/-10

+/-60

+/-100

Oblika priporočila za ogled filma ustreza tehničnim navodilom za pisanje priporočila.

SKUPAJ TOČK /OCENA

Meje med ocenami: 21–19 odl. (5); 18–16 pdb. (4); 15–13 db. (3); 12–10 zd. (2); 9–0 nzd. (1)

Predlogi za izboljšave, dopolnitve:

Primer zapisa dijakinje, ki je ocenjen kot izjemen²

Priporočilo za ogled filma: Aleksander Veliki

Dokumentarno-zgodovinski film nosi naslov *Aleksander Veliki*. Spada v serijo filmov *Osvajalci*. Izdan je bil leta 1996. Film je naredil Mars Production Ltd z Diverse Production Ltd za The Learning Channel. Scenaristka je Kate Youngdahl, izvršni producent pa Philip Clarke. Zrežiral ga je Robert Marshall. Glas, ki nas spremlja čez ves film, pripada Laryju Lawmanu.

V filmu je opisano Aleksandrovo življenje od njegovih prvih korakov do njegove smrtonosne izkušnje z malarijo, ki je bila zanj usodna. Aleksandra je oče že zgodaj pripravljala na vlogo vladarja. V tem duhu mu je tudi omogočil šolanje pri cenjenem Aristotelu, kar je vplivalo na njegovo življenje. Po očetovi smrti je Aleksander začel enega največjih vojaških pohodov, kar jih je videlo človeštvo. Njegov tekmeč je bil takratni kralj Perzije, Darej. Slednji je veljal za strahopetca. Med bojevanjem je za sabo pustil tudi svojo vojsko. Aleksandra so v Egiptu razglasili za faraona. Aleksandrova država se je po zmagi nad Perzijo večala, Aleksander je postal bogatejši. Veliko vlogo pri uspehu njegove vojske je igrala vojaška formacija, imenovana makedonska falanga. Takrat neustavljivi vladar pa ni popustil in je želel doseči še ocean na vzhodu. Njegova zagnanost po osvajanju med vračanjem proti zahodu je ubila tri četrt vojske, ki je umrla zaradi lakote. Aleksander je dočakal svojo smrt pri rosnih 33 letih.

Vsebinsko filma sem primerjala z domačim knjižnim virom. Največ odstopanj prihaja pri letnicah in kronološkem zaporedju podrobnosti. Najbolj sem to opazila pri njegovem točnem datumu smrti. Na videz nepomembna razlika se v današnjih časih gotovo ne bi zgodila. V filmu je bilo namreč povedano, da je umrl 10. 6. 323 pred našim štetjem, v knjigi pa je navedeno, da je umrl en dan kasneje, torej 11.

Film mi je bil všeč, saj je podrobno, hkrati pa lahko razumljivo prikazano življenje veličastnega osvajalca. Priporočila bi ga vrstnikom zaradi zanimivega načina spoznavanja zgodovine.

Dodatni viri:

Velika ilustrirana enciklopedija, ZGODOVINA (2009). Založba Mladinska knjiga.

SKLEP

Film o Aleksandru Velikem smo izbrali, ker je eden najpomembnejših vladarjev v zgodovini, ki je kljub svojemu absolutističnemu vladanju širil idejo povezovanja med različnimi ljudstvi. Uporaba filma se dijakom zdi dobrodošla popestritev pouka in take učne ure imajo radi. V povratni informaciji na koncu šolskega leta so

² Kriteriji izjemnega dosežka dijakinje so predstavljeni v obrazcu *Shema sprotne učne priprave* v poglavju *Vrednotenje*.

pohvalili tudi priložnost pridobivanja alternativne ocene iz priporočila za ogled filma.

Film zagotovo še vedno velja za sredstvo, ki popestri pouk. Tovrstne dejavnosti na prvi pogled vzamejo kar nekaj časa, ponudijo pa možnost, da dijaki izkažejo ali pa urijo nekatere veščine, ki jih sicer ne bi. Zato ocenjujemo, da je občasno taka aktivnost pri pouku dobrodošla.

VIRI IN LITERATURA

- Abbott, J. (2016). *Aleksander Veliki: življenjepis*. Stella.
- Blažič, M., Ivanuš-Grmek, M., Kramar, M., in Strmčnik, F. (2003). *Didaktika. Visokošolski učbenik*. Visokošolsko središče: Inštitut za raziskovalno in razvojno delo.
- Brodnik, V. (2018). Spodbujanje kritičnega mišljenja pri delu z zgodovinskimi viri. *Zgodovina v šoli*, 26(1), str. 18–38. [Http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-05IA253Z/938c3afc-a1b9-493f-b9a1-cd1933d0e40f/PDF](http://www.dlib.si/stream/URN:NBN:SI:DOC-05IA253Z/938c3afc-a1b9-493f-b9a1-cd1933d0e40f/PDF)
- Cedilnik, A., Popovič Lozar, G., Škrli Počkaj, S., Vičič Krabonja, M., Oblak, M., Paradžik Kovačič, I., in Kukanja Gabrijelčič, M. (2020). *Zgodovina 1. Prazgodovina in stari vek. Učbenik za zgodovino v 1. letniku gimnazij*. Mladinska knjiga.
- Učni načrt. Gimnazija. Zgodovina* (2008). Splošna gimnazija. Obvezni predmet (280 ur). Ministrstvo za šolstvo in šport, Zavod RS za šolstvo. [Http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf](http://eportal.mss.edus.si/msswww/programi2019/programi/media/pdf/un_gimnazija/un_zgodovina_280_ur_gimn.pdf)
- Filmski vir: Marshall, R., Maslin, N. idr. (2007). *Osvajalci. Aleksander Veliki*. [Video DVD].